

Notă informativă

cu privire la sistemul de gestiune colectivă a drepturilor de autor și conexe

Orice autor sau titular al drepturilor de autor sau conexe are dreptul exclusiv de valorificare a operei sale, care reprezintă produsul său creativ. De regulă, operele, indiferent de domeniul artistic sau științific din care fac parte, sunt destinate pentru a fi valorificate și aduse la cunoștința publicului, iar autorul sau titularul de drepturi este în drept să permită sau să interzică valorificarea operei prin diferite modalități. Pentru fiecare utilizare a operei sale, autorul sau titularul de drepturi are dreptul la o remunerație echitabilă, care se stabilește pe bază contractuală.

În cazurile în care exercitarea în mod individual a drepturilor de autor și conexe este dificilă sau când legea permite utilizarea operelor protejate prin drepturi de autor și conexe fără acordul titularilor de drept, dar cu plata unei remunerații, autorii, interpreții, producătorii de fonograme/videograme sau succesorii acestora, pot încredința administrarea drepturilor sale unor asociații obștești, numite organizații de gestiune colectivă (OGC). Același principiu este aplicabil și pentru diferitele tipuri de utilizatori (ex. posturile de radio, canalele TV, barurile, restaurantele, editurile, etc.), activitatea cărora ar fi periclitată dacă ar fi asaltați de multitudinea cererilor din partea autorilor și a altor categorii de titulari de a le fi achitată remunerația de autor.

Esența funcționării oricărui OGC constă în asigurarea legăturii între creatorii și utilizatorii operelor protejate, deoarece ele garantează, pe de o parte, creatorilor achitarea remunerației pentru utilizarea operelor lor, iar pe de altă parte, facilitează activitatea utilizatorilor, deoarece printr-un singur acord achită remunerația datorată tuturor autorilor.

OGC-ul are statutul de persoană juridică și se înființează prin liberă asociere și nemijlocit de către titularii dreptului de autor și/sau ai drepturilor conexe, care fie devin membri ai acestor organizații, fie le delegă împuterniciri printr-un contract în formă scrisă.

Prin urmare, pentru a-și realiza atribuțiile sale legale și statutare, conform art.48 alin.(5) din Legea nr.139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe (Legea nr.139/2010), orice OGC trebuie să fie înregistrat la Ministerul Justiției și să fie avizat de AGEPI. În baza Legii nr.139/2010, avizarea, monitorizarea și supravegherea activității OGC-urilor este de competența Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI).

Astfel, în 2012 AGEPI a avizat 3 OGC-uri:

1. *Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale*
2. *Asociația „Drepturi de Autor și Conexe”*
3. *Oficiul Republican al Dreptului de Autor*

În prezent, deciziile de avizare a OGC-urilor sunt contestate și urmează ca instanța de judecată să se pronunțe cu privire la legalitatea acestora. De asemenea, există multe nemulțumiri din partea mediului de afaceri, care aleg să achite remunerația unei singure organizații, fie nu o achită deloc, fapt ce duce la utilizarea

drepturilor respective fără a fi colectate remunerațiile de autor. În ultimă instanță, cei care au de suferit sunt autorii și titularii de drepturi care nu sunt remunerați pentru valorificarea creațiilor sale.

Pentru a identifica o soluție de redresare a situației în domeniul gestiunii colective, în 2011-2012 AGEPI a organizat peste 20 de întâlniri, atât cu autorii, cât și cu reprezentanții mediului privat.

În rezultatul acestor consultări, AGEPI a inițiat un proiect de modificare a Legii nr.139/2010, aprobat de Guvern la 05.06.2012 și care urmează a fi examinat de Parlament. În mod special, proiectul vizează modernizarea sistemului de gestiune colectivă a drepturilor de autor, iar relațiile dintre autori, OGC-uri și utilizatori să se bazeze pe principiile transparenței, corectitudinii și clarității.

De asemenea, a fost elaborat proiectul unui Regulament privind gestiunea colectivă a dreptului de autor și a drepturilor conexe, care urmează a fi coordonat și transmis Guvernului spre aprobare, care stabilește reguli procedurale privind activitatea OGC-urilor, precum și metodologii de calculare a remunerației pentru valorificarea obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe.